A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2009. június 9.*

A C-480/06. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2006. november 24-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: X. Lewis és B. Schima, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: M. Lumma és C. Schulze-Bahr, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: C. von Donat Rechtsanwalt)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: német.

benyújtott keresete tárgyában,

támogatják:

a **Holland Királyság** (képviselik: C. M. Wissels és Y. de Vries, meghatalmazotti minőségben),

a **Finn Köztársaság** (képviseli: J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozók,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts és J.-C. Bonichot (előadó) tanácselnökök, A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka és U. Lõhmus bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. november 11-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. február 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a Rotenburg (Wümme), Harburg, Soltau-Fallingbostel és Stade Landkreisok (közigazgatási körzetek) közvetlenül Hamburg város köztisztasági szolgálatával kötöttek a hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó szerződést, anélkül hogy e szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés az Európai Közösség egész területére kiterjedő hivatalos eljárás keretében ajánlati felhívás tárgyát képezte volna – nem teljesítette a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 322. o.) 8. cikkének és III–VI. címének együttesen értelmezett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi jog

2 A 92/50 irányelv 1. cikke kimondja:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) *szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés:* egy szolgáltató és egy ajánlatkérő közötti visszterhes írásbeli szerződés […]

b) *ajánlatkérő:* az állam, a területi vagy települési önkormányzat, a közjogi intézmény, egy vagy több ilyen szervezet vagy közjogi szerv által alapított társulás.

Közjogi intézmény alatt értendő minden olyan intézmény:

– amely kifejezetten közfeladat ellátására jött létre, és amely nem ipari vagy kereskedelmi jellegű,

továbbá

– amely jogi személyiséggel rendelkezik,

valamint

– amelyet többségi részben az állam, vagy a területi vagy a települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény finanszíroz; vagy amelynek irányítása e szervek felügyelete alatt áll; vagy olyan ügyviteli testülete, igazgatósága vagy felügyelőbizottsága van, amely tagjainak több mint a felét az állam, területi vagy települési önkormányzat, vagy egyéb közjogi intézmény nevezi ki.

[…]

c) *szolgáltató:* bármely természetes vagy jogi személy – beleértve az állami szervet is – aki, illetve amely szolgáltatást végez. Az ajánlatot benyújtó szolgáltató megnevezése *ajánlattevő,* a meghívásos vagy tárgyalásos eljárásban való részvételre jogosító meghívásért folyamodó szolgáltató megnevezése *részvételre jelentkező* […]"

3 A 92/50 irányelv 11. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint:

„Az ajánlatkérő hirdetmény előzetes közzététele nélkül, tárgyalásos eljárás útján ítélheti oda a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződéseket a következő esetekben:

[…]

b) ha a szolgáltatásokat műszaki vagy művészi jellegük következtében vagy a kizárólagos jogok védelmével kapcsolatos okból csak egy bizonyos szolgáltató végezheti el".

A kereset alapját képező tényállás és a pert megelőző eljárás

4 Alsó-Szászország négy Landkreisa, azaz Rotenburg (Wümme), Harburg, Soltau-Fallingbostel és Stade Landkreis 1995. december 18-án szerződést kötött Hamburg város köztisztasági szolgálatával a hulladékuknak az új, 320 000 tonna kapacitású Rugenberger Damm termikus hasznosító létesítményben való ártalmatlanítása érdekében, amely létesítmény egyszerre hivatott villamosenergia- és hőtermelésre, és amelynek építését 1999. április 15-ig kellett befejezni.

5 E szerződés szerint Hamburg város köztisztasági szolgálata a szóban forgó négy Landkreis számára 120 000 tonna kapacitást tart fenn minden egyes érintett fél tekintetében ugyanazon módszer alapján kiszámított áron. Ezen ár a létesítmény üzemeltetőjének – Hamburg város köztisztasági szolgálatával szerződést kötő félnek – fizetendő e köztisztasági szolgálat közvetítésével. A szerződés időtartamát húsz évben állapították meg. A felek megállapodtak abban, hogy e szerződés lejárta előtt legkésőbb öt évvel tárgyalásokat kezdenek a szerződés meghosszabbításáról.

6 A kérdéses szerződést közvetlenül a négy Landkreis és Hamburg város köztisztasági szolgálata között kötötték meg, anélkül hogy a 92/50 irányelvben előírt közbeszerzési eljárást lefolytatták volna.

7 Az EK 226. cikk első bekezdése alapján 2004. március 30-án küldött felszólító levélben a Bizottság jelezte a német hatóságoknak, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság, mivel a hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó szerződést közvetlenül, közbeszerzési eljárás vagy európai szintű odaítélés nélkül kötötte meg, megsértette a 92/50 irányelv 8. cikkének és III–VI. címének együttesen értelmezett rendelkezéseit.

8 A Bizottságnak címzett 2004. június 30-i levélben a Németországi Szövetségi Köztársaság úgy érvelt, hogy a kérdéses szerződés véglegesíti az érintett Landkreisokat és Hamburg várost terhelő közszolgáltatási feladat közös végrehajtásáról kötött

megállapodást. E tagállam kifejtette, hogy a kérdéses helyi együttműködési ügylet, amelynek célja állami feladat teljesítése, nem érinti a piacot, és így nem tartozik a közbeszerzési jog hatálya alá.

9 A Bizottság, mivel e magyarázatok ellenére úgy ítélte meg, hogy az érintett Landkreisok közjogi ajánlatkérőknek minősülnek, továbbá hogy a hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó szerződés szolgáltatásnyújtásra irányuló visszterhes írásbeli szerződés, amely túllépi a 92/50 irányelv alkalmazására megállapított értékhatárt, és következésképpen ezen irányelv hatálya alá tartozik, az EK 226. cikk első bekezdése alapján 2004. december 22-én indokolással ellátott véleményt küldött a Németországi Szövetségi Köztársaságnak.

10 2005. április 25-i levelében a Németországi Szövetségi Köztársaság fenntartotta a korábban kifejtett érvelést.

11 A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy az indokolással ellátott véleményben megfogalmazott kifogások az említett érveléssel nem cáfolhatók, az EK 226. cikk második bekezdése értelmében a jelen kereset megindításáról határozott.

A keresetről

A felek érvei

12 A Bizottság először is úgy érvel, hogy az érintett Landkreisokat a 92/50 irányelv értelmében ajánlatkérőknek kell tekinteni, és hogy a kérdéses szerződés az ezen irányelv

alkalmazására megállapított értékhatárt túllépő visszterhes írásbeli szerződés. Továbbá a hulladékok ártalmatlanítása az említett irányelv I. A. mellékletében szereplő 16. csoport értelmében vett „szolgáltatásnak" minősülő tevékenység.

13 A Németországi Szövetségi Köztársaság úgy véli, hogy a kérdéses szerződés belső közigazgatási ügylet eredménye, következésképpen nem tartozik a 92/50 irányelv hatálya alá.

14 E tagállam szerint úgy kell tekinteni, hogy az érintett szerződő felek a közszolgáltatási feladat ellátása során közigazgatási segítséget nyújtanak egymásnak. Ebben az értelemben Hamburg város köztisztasági szolgálata nem díjfizetés ellenében eljáró szolgáltatónak, hanem a hulladékok ártalmatlanításáért felelős olyan közjogi intézménynek tekintendő, amely működési költségeinek megtérítése ellenében a szomszédos önkormányzatoknak közigazgatási segítséget nyújt.

15 E tekintetben a Holland Királyság a Németországi Szövetségi Köztársasághoz hasonlóan a C-380/98. sz. University of Cambridge ügyben 2000. október 3-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-8035. o.) 16. és 17. pontjára hivatkozik, és abból arra következtet, hogy a „szolgáltatásnyújtás" fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag a gazdasági szereplők által a piacon bizonyos meghatározott feltételek mellett kínálható szolgáltatásokat foglalja magában.

16 Márpedig a kérdéses szerződés tartalma e két tagállam szerint túllép azon, amit a 92/50 irányelv értelmében vett „szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés" előír, mivel arra kötelezi az érintett Landkreisokat, hogy a hulladékoknak a Rugenberger Damm létesítményben való kezelése ellenében a megállapodott díjért a Hamburg várost érintő lerakókapacitás-hiány orvoslása érdekében bocsássák Hamburg város köztisztasági szolgálatának rendelkezésére az általuk ki nem használt lerakókapacitásokat.

17 A Németországi Szövetségi Köztársaság hangsúlyozza továbbá, hogy e jogviszonyt az említett szerződés preambuluma „a hulladékok ártalmatlanítását célzó regionális együttműködési megállapodásnak” minősíti. E jogviszony lehetővé teszi a szerződő felek közötti együttműködés kialakítását, akik a hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségük végrehajtása keretében szükség esetén segítséget nyújtanak egymásnak, és ennélfogva e feladatot az érintett régióban közösen látják el. Így előírták, hogy bizonyos körülmények között az érintett Landkreisok a kezelőlétesítmény működési zavara esetén meghatározott ideig kötelezettséget vállalnak a beszállított hulladékok mennyiségének csökkentésére. Ezáltal elfogadják a szerződés teljesítéséhez való joguk korlátozását.

18 A Bizottság szerint a jelen ügyben nyújtott szolgáltatások nem tekinthetők közigazgatási segítségnyújtásnak, mivel a köztisztasági szolgálat a tevékenységeit nem törvény vagy egyéb egyoldalú jogi aktus értelmében, hanem szerződés alapján gyakorolja.

19 A Bizottság hozzáteszi, hogy a közbeszerzési jogra vonatkozó irányelvek alkalmazása alóli egyedüli kivételek azok, amelyeket ezen irányelvek kimerítően és kifejezetten említenek (lásd az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/36/EGK tanácsi irányelv [HL L 199., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 110. o.] vonatkozásában a C-107/98. sz. Teckal-ügyben 1999. november 18-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-8121. o.] 43. pontját). Szerinte a Bíróság a C-84/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2005. január 13-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-139. o.) 38–40. pontjában megerősítette, hogy a területi vagy települési önkormányzatok által kötött horizontális együttműködési szerződések, mint amilyenről a jelen ügyben is szó van, a közbeszerzési jog hatálya alá tartoznak.

20 A Németországi Szövetségi Köztársaság vitatja a fent említett Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet ezen értelmezését, és úgy véli, hogy az utóbbi ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróság nem mondta ki kifejezetten, hogy a közigazgatási szervek között kötött valamennyi megállapodás a közbeszerzési jog hatálya alá tartozik, hanem csak a közjogi intézmények között kötött megállapodások e jog hatálya alóli általános kizárását rótta a Spanyol Királyság terhére.

21 A Bizottság másodszor kizárja, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság hivatkozhat az „in house" kivételre, amely szerint nem tartoznak a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó irányelvek hatálya alá az ajánlatkérő által odaítélt szerződések, amennyiben egyrészről a közjogi jogalany a tőle jogilag elkülönült személynek minősülő másik szerződő fél felett hasonló ellenőrzést gyakorol, mint amelyet saját szervei felett gyakorol, és másrészről e személy a tevékenységének lényeges részét a közjogi jogalannyal együtt végzi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 49. és 50. pontját). A Bizottság szerint az ilyen ellenőrzés fennállására vonatkozó feltétel a jelen ügyben hiányzik, mivel az érintett ajánlatkérők egyike sem rendelkezik hatáskörrel Hamburg város köztisztasági szolgálatának irányítására.

22 A Németországi Szövetségi Köztársaság ezzel szemben úgy véli, hogy Hamburg-nagyrégió keretében a gyakorolt ellenőrzés intenzitására vonatkozó feltétel, amelyet a közérdek mércéjével kell mérni (lásd ebben az értelemben a C-26/03. sz., Stadt Halle és RPL Lochau ügyben 2005. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1. o.] 50. pontját), teljesül, mivel az érintett közigazgatási szervek kölcsönös ellenőrzést gyakorolnak egymás felett. A közösen megállapított célkitűzésektől való eltérés az együttműködés teljes megszűnésével járna. Márpedig a „kölcsönös adok-kapok" elve magában foglalja, hogy Hamburg város köztisztasági szolgálata, ahogyan az érintett Landkreisok is, az ilyen együttműködés fenntartásában és következésképpen a közösen meghatározott célkitűzések tiszteletben tartásában érdekeltek.

23 A C-295/05. sz. Asemfo-ügyben 2007. április 19-én hozott ítéletre (EBHT 2007., I-2999. o.) hivatkozva a Holland Királyság úgy véli, hogy a gyakorolt ellenőrzés intenzitására vonatkozó feltétel akkor is teljesülhet, ha az érintett közjogi jogalany által gyakorolt ellenőrzés korlátozottabb, mint a saját szervei felett gyakorolt ellenőrzés. Nem véli úgy, hogy e feltétel azonos ellenőrzést foglal magában. Csupán a hasonló ellenőrzés van megkövetelve.

24 A Bizottság szerint ezen ítélet nem teszi rugalmasabbá a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot. Ezen ítélet csupán azt pontosítja, hogy a gyakorolt ellenőrzés intenzitására vonatkozó kritérium akkor is teljesülhet, ha a konkrét jogi háttér olyan függőségi és alárendeltségi viszonyt hoz létre, amely több ajánlatkérő által gyakorolt hasonló ellenőrzést tesz lehetővé, amiről a jelen ügyben nincsen szó.

25 Harmadszor a Bizottság úgy véli, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság nem bizonyította, hogy műszaki okokból kizárólag Hamburg város köztisztasági szolgálata képes megkötni a kérdéses szerződést, és következésképpen hogy e tagállam hivatkozhat a 92/50 irányelv 11. cikke (3) bekezdésének b) pontjában foglalt eltérésre.

26 A Németországi Szövetségi Köztársaság úgy érvel, hogy ha megtörtént volna az ajánlati felhívás, Hamburg város köztisztasági szolgálata nem tudott volna szükségképpen ajánlatot tenni, mivel 1994-ben e városnak nem volt olyan hulladékártalmatlanítási kapacitása, amely őt ilyen ajánlati felhívásban való részvételre ösztönözte volna. A Rugenberger Damm létesítmény megépítését csak az érintett Landkreisok utólag felmerült hulladékhasznosítási igényére, valamint azon biztosítékra tekintettel vették tervbe, hogy azok a jövőbeli erőművet használják majd.

27 E tagállam hangsúlyozza továbbá, hogy az említett Landkreisokat biztosították arról, hogy a Hamburg város köztisztasági szolgálata által tervezett létesítmény előre látható időn belül megkezdi működését, amely biztosítékkal semmilyen más ajánlattevő nem tudott volna szolgálni.

28 Negyedszer a Bizottság elutasítja a Németországi Szövetségi Köztársaság azon érvelését, miszerint az EK 86. cikk (2) bekezdése értelmében a 92/50 irányelv alkalmazásától el kell tekinteni, ha – amint a jelen ügyben is – az akadályozná az állami szervekre bízott hulladékártalmatlanítási feladat végrehajtását.

29 A Németországi Szövetségi Köztársaság ugyanis úgy véli, hogy a 92/50 irányelvnek a Bizottság által adott értelmezése egyrészről ahhoz vezetne, hogy az érintett Landkreisok nem tudnák megbízni Hamburg város köztisztasági szolgálatát a hulladékok ártalmatlanításával, amely közösségi szinten általános érdekű feladatot jelent, és arra kényszerülnének, hogy e feladattal a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot tevő gazdasági szereplőt bízzák meg arra vonatkozó bármilyen garancia nélkül, hogy

a közszolgáltatást kielégítően és tartós jelleggel nyújtják, másrészről ez ahhoz vezetne, hogy az új erőmű kapacitásait nem használnák ki jövedelmezően.

30 E tagállam emlékeztet arra, hogy a vitatott szerződés megkötése nélkül egyik fél sem tudta volna ellátni közfeladatát. Így Hamburg város nem tudta volna megépíteni a többletkapacitással rendelkező létesítményt, hogy ezután az eredményre vonatkozó bármilyen biztosíték nélkül gazdasági okokból a piacon próbálja meg értékesíteni a kihasználatlan kapacitásokat.

A Bíróság álláspontja

31 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság keresete kizárólag a Hamburg város köztisztasági szolgálata és a négy szomszédos Landkreis között kötött, a hulladékaik közös kezelésének biztosítását célzó szerződésre, nem pedig azon szerződésre vonatkozik, amelyben a Hamburg város köztisztasági szolgálata és a Rugenberger Damm hulladékkezelő létesítmény üzemeltetője közötti jogviszonyt szabályozzák.

32 A 92/50 irányelv 1. cikkének a) pontja szerint szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződés a szolgáltató és az ezen irányelv 1. cikkének b) pontjában felsorolt ajánlatkérő közötti visszterhes írásbeli szerződés, amely ajánlatkérők között szerepelnek a területi vagy települési önkormányzatok, úgymint a jelen kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetben szóban forgó Landkreisok.

33 Ugyanezen irányelv 1. cikkének c) pontja szerint a szerződő szolgáltató lehet „bármely természetes vagy jogi személy – beleértve az állami szervet is”. Így azon körülmény, hogy a szolgáltató a szolgáltatások igénybevevőjétől elkülönült közjogi jogalany, nem akadályozza a 92/50 irányelv alkalmazását (lásd ebben az értelemben egy szolgáltatás-

nyújtásra és építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés tárgyában a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 40. pontját).

34 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából azonban kitűnik, hogy az ajánlati felhívás nem kötelező abban az esetben, ha az ajánlatkérőnek minősülő hatóság a kérdéses elkülönült jogalany felett olyan ellenőrzést gyakorol, mint amelyet a saját szervei felett, feltéve hogy ez a jogalany tevékenységének lényeges részét az őt tulajdonában tartó hatóság vagy más területi vagy települési önkormányzatok javára végzi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Teckal-ügyben hozott ítélet 50. pontját, és a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 49. pontját).

35 Ugyanígy valamely közszolgáltatási feladatnak a község által olyan községközi egyesülés számára történő odaítélése vonatkozásában, amelynek kizárólagos célja a csatlakozó községeknek való szolgáltatásnyújtás, a Bíróság kimondta, hogy e feladat odaítélése jogszerűen történhetett ajánlati felhívás nélkül, mivel úgy ítélte meg, hogy ezen egyesülés igazgatótanács általi vezetésének önálló szempontjai ellenére úgy kell tekinteni, hogy a csatlakozó községek ezen egyesülés felett közösen gyakorolják az ellenőrzést (lásd ebben az értelemben a C-324/07. sz. Coditel Brabant ügyben 2008. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8457. o.] 41. pontját).

36 A jelen ügyben azonban nem vitás, hogy az érintett négy Landkreis egyáltalán nem gyakorol olyan ellenőrzést, amelyet a saját szerveik felett gyakorolt ellenőrzéshez hasonlónak lehetne minősíteni, sem a másik szerződő fél, azaz Hamburg város köztisztasági szolgálata, sem a Rugenberger Damm termikus létesítmény üzemeltetője felett, amely részben magáneszközökből álló tőkével rendelkező társaság.

37 Ugyanakkor ki kell emelni, hogy a vitatott szerződés helyi önkormányzatok közötti olyan együttműködést hoz létre, amelynek célja ezen önkormányzatok közös közszolgáltatási feladata – azaz a hulladékártalmatlanítás – végrehajtásának biztosítása. Emlékeztetni kell arra, hogy e feladat a hulladékokról szóló, 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelv (HL L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.) végrehajtásához kapcsolódik, amely a tagállamokat olyan hulladékgazdálkodási tervek kidolgozására kötelezi, amelyek előírják különösen „a hulladék gyűjtésének, válogatásának és kezelésének ésszerűsítését elősegítő megfelelő intézkedések[et]”; ezen intézkedések közül az egyik legfontosabb a 75/442 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését módosító 1991. március 18-i 91/156/EGK tanácsi irányelv

(HL L 78., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 3. o.) értelmében az, hogy a hulladékoknak a lehető legközelebbi létesítményben való kezelésére törekedjenek.

38 Továbbá nem vitatott, hogy a Hamburg város köztisztasági szolgálata és az érintett Landkreisok között kötött szerződés az abban részes felek közötti községközi együttműködési fellépés eredményeként vizsgálandó, és hogy e szerződés a hulladékártalmatlanítási feladat biztosítására alkalmas követelményeket tartalmaz. Célja ugyanis az, hogy Hamburg városnak a hulladékkezelő létesítmény megépítését és üzemeltetését a szomszédos Landkreisok hulladékbeszállításainak köszönhetően a legkedvezőbb gazdasági feltételek mellett tegye lehetővé, ami lehetővé teszi a 320 000 tonna kapacitás elérését. Emiatt csak az érintett négy Landkreisnak az erőmű használatára vonatkozó megállapodását és megfelelő kötelezettségvállalását követően határozták el e létesítmény megépítését, és kivitelezték azt.

39 E szerződés tárgya – ahogyan azt első rendelkezései kifejezetten megfogalmazzák – elsősorban Hamburg város köztisztasági szolgálatának azon kötelezettségvállalása, hogy évente az érintett négy Landkreis rendelkezésére bocsát 120 000 tonna hulladékkezelési kapacitást a Rugenberger Damm létesítményben való termikus hasznosítás érdekében. Amint ezt követően a szerződés rögzíti, Hamburg város köztisztasági szolgálata e létesítmény üzemeltetéséért semmilyen felelősséggel nem tartozik, és e tekintetben semmilyen garanciát nem vállal. A létesítmény leállása vagy működési zavara esetén csupán pótkapacitások felajánlására köteles, e kötelezettség azonban két tekintetben is feltételhez kötött. Egyrészről elsődlegesen Hamburg város hulladékának ártalmatlanítását kell biztosítani, másrészről pedig rendelkezésre kell állniuk kapacitásoknak olyan egyéb létesítményekben, amelyekhez Hamburg város köztisztasági szolgálata hozzáféréssel bír.

40 Az érintett négy Landkreis a hulladékuknak a Rugenberger Damm létesítményben való kezelése ellenében – ahogyan a jelen ítélet előző pontjában kifejtésre került – Hamburg város köztisztasági szolgálatának éves díjat fizet, amelynek számítási módját és fizetési feltételeit a szerződés határozza meg. A hulladékszállítási és -átvételi kapacitásokról

minden egyes hétre vonatkozóan Hamburg város köztisztasági szolgálata és az e Landkreisok által kijelölt tárgyalópartner határoz. A szerződésből kitűnik továbbá, hogy Hamburg város köztisztasági szolgálata, amelynek az említett létesítmény üzemeltetőjével szemben kártérítéshez való joga van, az említett Landkreisokat ért kár esetén kötelezettséget vállal utóbbiak érdekeinek az üzemeltetővel szembeni védelmére, ideértve adott esetben a bírósági jogorvoslatot is.

41 A kérdéses szerződés a szerződő helyi önkormányzatok vonatkozásában előír bizonyos, a közszolgáltatási célkitűzéssel közvetlen kapcsolatban lévő kötelezettségvállalásokat is. Ugyanis miközben Hamburg város vállalja a közte és az érintett négy Landkreis között kötött szerződés tárgyát képező szolgáltatások többségét, a Landkreisok Hamburg város lerakókapacitás-hiányának orvoslása érdekében Hamburg város köztisztasági szolgálatának rendelkezésére bocsátják az általuk ki nem használt lerakókapacitásokat. Kötelezettséget vállalnak továbbá arra, hogy az általuk beszállított hulladék mennyiségével arányosan a hulladéklerakóik átveszik az égetés során visszamaradt, nem hasznosítható salakmennyiséget.

42 Továbbá a szerződés szerint a szerződő felek a hulladékok ártalmatlanítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségük végrehajtása keretében szükség esetén kötelesek segítséget nyújtani egymásnak. A szerződés többek között előírja, hogy bizonyos körülmények között, úgymint az érintett létesítmény átmeneti túlterheltsége esetén, az érintett négy Landkreis kötelezettséget vállal a beszállított hulladékok mennyiségének csökkentésére, és így elfogadják az égetőüzemhez való hozzáférési joguk korlátozását.

43 Végül a hulladékártalmatlanítási szolgáltatások nyújtásáért kizárólag a létesítmény üzemeltetőjének kell díjat fizetni. A kérdéses szerződés rendelkezéseiből ugyanakkor kitűnik, hogy a szerződés által Hamburg város köztisztasági szolgálata és az érintett négy Landkreis között létrehozott együttműködés e jogalanyok között csak olyan egyéb pénzmozgásokat eredményez, amelyek az említett Landkreisokra háruló terhek azon részének megtérítését jelentik, amelyet e köztisztasági szolgálat fizetett az üzemeltetőnek.

44 Kitűnik tehát, hogy a vitatott szerződés jelenti mind a közszolgáltatás ellátását – azaz a hulladékok termikus hasznosítását – célzó létesítmény jövőbeli megépítésének és üzemeltetésének alapját, mind pedig annak jogi keretét. Az említett szerződést magánfél részvétele nélkül kizárólag hatóságok kötötték, továbbá az nem írja elő, és nem is határozza meg előre a hulladékkezelő létesítmény megépítéséhez és üzemeltetéséhez esetlegesen szükséges szerződések odaítélését.

45 Márpedig a Bíróság többek között emlékeztetett arra, hogy a közjogi hatóság közfeladatait saját eszközeivel is végrehajthatja, anélkül hogy köteles lenne igénybe venni a szervezeti egységeihez nem tartozó, külső jogalanyokat, és hogy ezt más közjogi hatóságokkal együttműködve is megteheti (lásd a fent hivatkozott Coditel Brabant ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontját).

46 A Bizottság egyébként a tárgyaláson kifejtette, hogy ha a kérdéses együttműködés olyan közjogi intézmény létrehozásával valósult volna meg, amelyet az érintett különböző önkormányzatok a hulladékártalmatlanítás általános érdekű feladatának ellátásával bíztak volna meg, elfogadta volna, hogy az erőműnek az érintett Landkreisok általi használata nem tartozik a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó szabályozás hatálya alá. Úgy véli azonban, hogy ilyen községközi együttműködési intézmény hiányában a Hamburg város köztisztasági szolgálata és az érintett Landkreisok között kötött, szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek ajánlati felhívás tárgyát kellett volna képeznie.

47 Ki kell azonban emelni egyrészről, hogy a közösségi jog egyáltalán nem kötelezi a hatóságokat arra, hogy közszolgáltatási feladataik közös ellátása érdekében különleges jogi formához folyamodjanak. Másrészről a hatóságok közötti hasonló együttműködés nem kérdőjelezheti meg a közbeszerzésre vonatkozó közösségi szabályok elsődleges célját, azaz a szolgáltatások szabad mozgását és a torzulásmentes verseny megnyitását valamennyi tagállamban, mivel ezen együttműködés végrehajtását kizárólag a közérdek szolgálatán alapuló megfontolások és követelmények határozzák meg, és biztosítva van a 92/50 irányelvben előírt, az érdekeltek közötti egyenlő bánásmód elve, ily módon egyetlen magánvállalkozás sem kerül versenytársaival szemben előnyösebb helyzetbe (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stadt Halle és RPL Lochau ügyben hozott ítélet 50. és 51. pontját).

48 Továbbá meg kell állapítani, hogy a Bírósághoz benyújtott iratokban foglalt információkból egyáltalán nem tűnik ki, hogy a jelen ügyben a kérdéses önkormányzatok meg kívánták volna kerülni a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat.

49 E körülmények összességére tekintettel és anélkül, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott többi védekezési jogalapot meg kellene vizsgálni, a Bizottság keresetét el kell utasítani.

A költségekről

50 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Németországi Szövetségi Köztársaság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a keresetet elutasítja.

2) A Bíróság az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások